

บทที่ 2

การทบทวนเอกสาร/วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเรื่อง บทบาทหน้าที่การเป็นผู้ช่วยช่างภาพในกองถ่ายละคร ผู้จัดทำได้ใช้แนวคิดในการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายภาพ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อความหมายด้วยภาพ

1. แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายภาพ

โฟกัส(Focus) Depth of Field

ผู้ช่วยช่างภาพต้องเรียนรู้เกี่ยวกับ ระยะเวลาชัดของเลนส์เพื่อในเวลาถ่ายทำจริงจะได้โฟกัสถูก จึงนำ หลักทฤษฎี Depth of Field มาเป็นแนวทางการศึกษา

ชัดลึก-ชัดตื้น

คำว่า ชัดลึก-ชัดตื้นนั้น เป็นคำอธิบายถึงระยะความชัดของวัตถุอื่นๆที่อยู่นอกจุกโฟกัส เช่น สมมุติว่า เราถ่ายภาพคน ถ้าใบหน้าชัด แต่สิ่งที่อยู่ด้านหลัง หรือด้านหลังคนเบลออกไปหมดเราเรียกว่าเป็นภาพชัดตื้น แต่หากถ่ายแล้ว เห็นรายละเอียดทั้งคนที่เราถ่ายและฉากหลังอยู่ไกลออกไปอย่างชัดเจน เราเรียกว่าเป็นภาพ ชัดลึก

ชัดตื้น

ภาพจะชัดเฉพาะตรงจุดโฟกัส เท่านั้น ส่วนจุดที่เลยออกไปไม่ว่าจะอยู่ตรงหน้าหรือจุดโฟกัสจะเบลออกไปหมด ภาพชัดตื้นมักใช้ถ่ายภาพบุคคล หรือวัตถุอื่นๆที่เราต้องการเน้นให้เห็นรายละเอียด โดยที่ไม่อยากให้ฉากหลังรกๆมาแย่ง ความเด่นของตัวแบบ

ชัดลึก

ภาพจะคมชัดไปยังบริเวณอื่นๆนอกเหนือจากจุดโฟกัสด้วย ภาพชัดลึกมักจะใช้ในการถ่ายภาพทิวทัศน์ที่ต้องการให้เห็นรายละเอียดของสิ่งของต่างๆในภาพทุกระยะ ไม่ว่าจะเป็นต้นไม้หรือภูเขาที่อยู่ด้านหลังไกลๆหรือการถ่ายภาพบุคคลเป็นกลุ่มที่ต้องการให้ใบหน้าของทุกคนในภาพชัดเหมือนกันหมด

เลนส์(lens)

เป็นส่วนประกอบสำคัญของกล้องไม่น้อยไปกว่า เซ็นเซอร์เลยทีเดียว เพราะเลนส์ต่างชนิดกันบนกล้องเดียวกัน สามารถให้ความรู้สึกที่แตกต่างกันได้อย่างมากมาย เลนส์อาจผลิตขึ้นจากพลาสติกใสและนำมาประกอบบนกระบอกเลนส์บางครั้งอาจมีเลนส์หลายชิ้นในกระบอกเดียวกัน ก็เป็นไปได้เช่นกัน

เลนส์แบ่งตามการใช้งานแต่ละประเภท

1.เลนส์ทั่วไป (Normal หรือStandard Lens)

เลนส์ที่มองช่องผ่านเลนส์เห็นอย่างไรก็จะถ่ายออกมาตามนั้น เลนส์ประเภทนี้ได้ทั้งเลนส์เดี่ยวและเลนส์ซูม

2.เลนส์มุมกว้าง (Wide Angle lens)

เลนส์ที่รับมุมกว้างได้มากกว่าปกติเหมาะสำหรับถ่ายในพื้นที่แคบหรือจำกัด แต่อยากได้ภาพแบบกว้างๆเหมือนจอโทรศัพท์แบบ widescreen

3.เลนส์มาโคร (Macro Lens)

เลนส์ที่ใช้สำหรับถ่ายภาพระยะใกล้ ๆ

4.เลนส์ถ่ายไกล(Telephoto)

เลนส์ที่ใช้สำหรับการถ่ายภาพระยะไกล มักใช้ถ่ายภาพสัตว์ในธรรมชาติ

2. แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อความหมายด้วยภาพ

การสื่อความหมายด้วยภาพ(Visualisation) หมายถึง สิ่งที่ผู้ชมเห็นได้บนจอโทรทัศน์ โดยที่ผู้ตัดต่อลำดับภาพได้เลือกสรรคมาอย่างดีที่สุด เพื่อให้ผู้ชมได้รับข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ความบันเทิง โดยการตัดต่อลำดับภาพเล่าเรื่องด้วยภาพผ่านจอโทรทัศน์ เพราะฉะนั้นผู้ลำดับภาพ ต้องเข้าใจการสื่อความหมายของภาพ ให้เข้าใจลึกซึ้งเสียก่อนว่า ลักษณะภาพและลักษณะการเคลื่อนไหวของกล้องโทรทัศน์ แต่ละช็อต และแต่ละฉากนั้น ต้องการสื่อสารอะไรกับผู้ชม เพราะกล้องโทรทัศน์ เป็นตัวแทนสายตาของผู้ชม การเคลื่อนไหวของกล้องโทรทัศน์แต่ละครั้ง เป็นการนำเสนอภาพในลักษณะต่างๆ เพื่อเล่าเรื่องให้กับผู้ชม เช่น

2.1 การเคลื่อนกล้อง (camera movement) คือ การสื่อความหมายของภาพการแสดง โดยผ่านกล้องโทรทัศน์

1. การกวาดภาพทางซ้าย(Pan left) คือ การถ่ายกล้องโทรทัศน์ในแนวนอน ไปทางด้านซ้ายของคนถ่ายภาพ โดยฐานกล้องยังคงอยู่ที่เดิมเพื่อเปรียบเสมือนว่ากล้องโทรทัศน์แทนสายตาผู้แสดงที่กำลังหันหน้ามองไปทางขวา เพื่อบอกให้ผู้ชมทราบว่าผู้แสดงกำลังหันมองไปทางขวาเพื่ออะไรบางอย่าง ดังนั้นผู้ตัดต่อลำดับภาพก็จะนำภาพอีกภาพหนึ่ง มาเรียงลำดับต่อจากการกวาดภาพ เพื่อสื่อให้ผู้ชมเห็นว่า ผู้แสดงมองภาพอะไร ภาพที่นำมาลำดับภาพต่อจากกวาดภาพจะมีขนาดใกล้เคียงกัน ก็ต้องขึ้นอยู่กับเส้นนำสายตาการมองของผู้แสดง

2. การกวาดภาพทางขวา(Pan right) คือ การถ่ายกล้องโทรทัศน์ในแนวนอน ไปทางด้านขวามือของคนถ่ายภาพ โดยฐานกล้องยังคงอยู่ที่เดิมเพื่อเปรียบเสมือนว่ากล้องโทรทัศน์แทนสายตาผู้แสดงที่กำลังหันหน้ามองไปทางซ้าย เพื่อบอกให้ผู้ชมทราบว่าผู้แสดงกำลังหันมองไปทางขวาเพื่ออะไรบางอย่าง

3. การก้มลง(Tit down) คือ การลดหน้ากล้องต่ำลงในทางตั้ง ที่อยู่ในแนวเส้นตรงเดียวกัน โดยฐานกล้องยังคงอยู่ที่เดิมเพื่อเปรียบเสมือนว่ากล้องโทรทัศน์แทนสายตาของผู้แสดงที่กำลังก้มหน้าลง

4. การเงยขึ้น(Tit up) คือ การเงยหน้ากล้องขึ้นสูงในทางตั้งที่อยู่ในแนวเส้นตรงเดียวกัน โดยฐานกล้องยังคงอยู่ที่เดิม เพื่อเปรียบเสมือนว่ากล้องโทรทัศน์แทนสายตาของผู้แสดงกำลังเงยขึ้น

5. การซูมเข้า(Zoom in) คือ การดึงภาพในระยะห่างให้มีขนาดใหญ่ได้ โดยไม่ต้องเปลี่ยนแปลงที่ตั้งกล้องให้ผิดไปจากเดิม และระยะความคมชัดของภาพจะเท่ากันตลอดในการซูมเข้า เพื่อเปรียบเสมือนว่ากล้องแทนสายตาของผู้แสดงที่กำลังเพ่งมอง

6. การซูมออก(Zoom out) คือ การถอยภาพในระยะใกล้ให้เป็นระยะไกล โดยไม่ต้องเปลี่ยนแปลงที่ตั้งกล้องให้ผิดไปจากเดิม และระยะความคมชัดของภาพจะเท่ากันตลอด เพื่อเปรียบเสมือนว่ากล้องแทนสายตาของผู้แสดงที่กำลังละสายตา

7. การคอลลี่เข้า(Dolly in) คือ การเลื่อนกล้องโทรทัศน์โดยที่ฐานของกล้องมีล้อเลื่อน เข้าหาวัตถุที่เราจะถ่ายและทำให้ระยะความคมชัดของฉากหลังเปลี่ยนแปลง

8. การคอลลี่ออก(Dolly out) คือ การเลื่อนกล้องโดยที่ฐานของกล้องมีล้อเลื่อน เลื่อนออกจากวัตถุที่เราจะถ่าย

9. การเลื่อนขึ้น/ลง (Pedestal up/down) คือ การเลื่อนระดับกล้องซึ่งตั้งบนฐานตั้งกล้องหรือที่ตัวผู้ถ่ายทำให้สูงขึ้นหรือให้ต่ำลงขณะถ่ายทำเพื่อเปรียบเสมือนว่ากล้องแทนสายตาของผู้แสดงกำลังลุกขึ้นหรือย่อตัวลง

10. การเคลื่อนกล้องพร้อมฐานรองรับกล้องที่มีล้อเลื่อนเคลื่อนไปทางซ้าย (Crab left) คือ การถ่ายภาพขณะที่กล้องและฐานรองรับกล้องเคลื่อนที่ไปทางซ้ายเพื่อเปรียบเสมือนว่า กล้องแทนสายตาของผู้ชมกำลังเคลื่อนตัวไปทางซ้าย

11. การเคลื่อนกล้องพร้อมฐานรองรับกล้องที่มีล้อเลื่อนเคลื่อนไปทางขวา(Crab right) คือ การถ่ายภาพขณะที่กล้องและฐานรองรับกล้องเคลื่อนที่ไปทางขวาเพื่อเปรียบเสมือนว่า กล้องแทนสายตาของผู้ชมกำลังเคลื่อนตัวไปทางขวา

การ Crab กล้องโทรทัศน์ ไม่ว่าจะทางซ้ายหรือขวา ไม่ควร Crab กล้องโทรทัศน์เกิน 90 องศาจากจุดเริ่มต้น

12. การเคลื่อนกล้องโทรทัศน์ เพื่อถ่ายภาพวัตถุทางด้านซ้ายหรือขวา ในลักษณะเคลื่อนกล้องเป็นวงโค้ง (Arc left or Arc right) คือ การเคลื่อนกล้องพร้อมฐานกล้องที่มีล้อเลื่อนไปในทิศทาง ทางขวามือหรือซ้ายมือของคนถ่ายในลักษณะ โค้งครึ่งวงกลม เพื่อเปรียบเสมือนว่ากล้องแทนสายตาของผู้ชม กำลังเคลื่อนตัวไปทางซ้ายและขวา จุดมุ่งหมายในการตัดต่อลำดับภาพ เพื่อต้องการบอกให้ผู้ชมทราบ เช่นเดียวกับการ Crab กล้องโทรทัศน์ และการ Arc กล้องโทรทัศน์ มีพื้นที่ในการเคลื่อนที่มากกว่าการ Crab กล้องแต่ไม่ควรเกิน 180 องศาจากจุดเริ่มต้น

จากตัวอย่าง เราจะเห็นว่า การเคลื่อนไหวกล้องในลักษณะต่างๆ ทำให้สามารถสื่อความหมายได้มากมาย โดยใช้เลนส์จากกล้องโทรทัศน์ เพื่อสื่อความหมายของภาพ แทนสายตาตามนุษย์

